

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát
Masarykova 801/28, 460 01 Liberec**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-38/24-L
Sp. zn. ČŠIL-S-6/24-L

Název	Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace
Sídlo	Nový Svět 77, 512 46 Harrachov
E-mail	skola@harrachov.cz
IČO	00 854 808
Identifikátor	600 099 164
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Helena Stříbrná
Zřizovatel	Město Harrachov
Místo inspekční činnosti	Nový Svět 77, Harrachov
Inspekční činnost na místě	16. 1. 2024 – 18. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy, případně s rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace (dále „škola“, „instituce“) sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu s nejvyššími povolenými počty 230 žáků, 30 účastníků (žáků) a 230 stravovaných.

Ke dni 30. 9. 2023 se v devíti třídách základní školy vzdělávalo celkem 116 žáků, z toho 60 na prvním stupni. Žáci jednoho oddělení zcela naplňovali kapacitu školní družiny. K datu inspekční činnosti škola evidovala 19 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž se dva vzdělávali podle individuálního vzdělávacího plánu, a 13 žáků s odlišným mateřským jazykem s různým stupněm jazykové bariéry.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy, která stojí v čele instituce od roku 2012, splňuje předpoklady pro výkon funkce. Její plán dalšího rozvoje instituce zpracovaný na období let 2021 až 2025 zohledňuje konkrétní podmínky malé školy ležící v obci, která je jedním z center lyžařského sportu v České republice. Realizace koncepčních záměrů je průběžně vyhodnocována. Stanovené priority se daří naplňovat zejména v oblastech personálního zajištění výuky a podpory vzdělávání žáků, kteří se organizovaně věnují výkonnostnímu sportu.

Systém řízení je s ohledem na typ a velikost školy založen z velké části na každodenní přímé, formální i neformální komunikaci se všemi pedagogickými pracovníky. Funkční kontrolní mechanismy vycházejí z bezprostřední zpětné vazby získané od všech účastníků vzdělávání a z hospitační činnosti realizované ředitelkou školy a její zástupkyní. Pro začínající učitele jsou přínosem i vzájemné hospitace mezi pedagogy. Prostor ke zlepšení nabízí důslednější evidence docházky žáků do školní družiny.

Přímou pedagogickou činnost ve škole vykonává 12 převážně kvalifikovaných učitelů a vychovatelka školní družiny, která zastává i pozici asistentky pedagoga. Tři pedagogičtí pracovníci si požadovanou kvalifikaci doplňují studiem. Přínosem je pro efektivitu vzdělávání rovněž činnost školního asistenta. Od poslední inspekční návštěvy došlo v oblasti kvalifikovanosti i aprobovanosti učitelů ke zlepšení. Pozitivem je spolupráce vychovatelky školní družiny s učiteli (společné porady, v součinnosti s místní knihovnou zajištění materiálů pro žáky s odlišným mateřským jazykem).

Zřízené předmětové komise zaměřují svou činnost především na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, organizaci vzdělávání (projekty, učebnice a pomůcky), podporu a hodnocení začínajících učitelů. Na prvním stupni slouží i jako platforma pro metodickou podporu učitelů v oblasti forem a metod práce. Na druhém stupni dosud není potenciál předmětových komisí jako metodického orgánu plně využit.

Poradenské služby jsou na standardní úrovni zajišťovány školním poradenským pracovištěm, ve kterém úzce spolupracují vedení školy, výchovný poradce, který je zároveň kariéřním poradcem, a metodička prevence. Včasnou identifikací speciálních vzdělávacích potřeb, informováním vyučujících, pravidelnou spoluprací se zákonnými zástupci žáků a školskými poradenskými zařízeními vytvářejí společně efektivní podporu žákům s potřebou podpůrných opatření. Účinnost poskytovaných podpůrných opatření je pravidelně vyhodnocována. Významná pozornost je věnována školnímu klimatu.

Škola nabízí žákům podnětné prostředí. Jeho čistota a nově vzniklé volnočasové koutky poskytují příjemné prostředí vhodné ke stmelování třídních kolektivů a otevřené komunikaci žáků. K podpoře aktivního trávení volného času během přestávek slouží nabídka

pingpongových stolů. Nadstandardní podmínky pro výuku tělesné výchovy poskytují hřiště, malá a zejména nově zrekonstruovaná velká tělocvična. Škole citelně schází odpovídající sportoviště vhodné pro atletické disciplíny. Některé tělovýchovné aktivity jsou realizovány i v okolní přírodě. Díky spolupráci s místními partnery mohou žáci školy využívat ve svém volném čase zdejší lyžařský areál za mimořádně výhodných podmínek. V období od poslední inspekční návštěvy se zlepšilo vybavení školy interaktivní a prezentační technikou. Pro výuku přírodovědných předmětů je limitující absence příslušné odborné učebny. Školní družina využívá dle potřeby kromě dobře vybavených samostatných prostor i počítačovou učebnu a školní sportoviště.

Škola věnuje pozornost zajišťování bezpečného prostředí pro žáky. Vyhledává rizika, přijímá opatření a seznamuje s nimi všechny účastníky vzdělávání. Funkčními dohledy přispívá k eliminaci úrazů. Všechny vstupy do budovy jsou zabezpečené před vniknutím cizích osob. V souvislosti s vyzvedáváním žáků ze školní družiny by bylo přínosem využití kamerového systému monitorujícího prostor hlavního vchodu.

Zdravé stravovací návyky žáků jsou podporovány pestrou nabídkou jídel a pitného režimu v rámci poskytovaných stravovacích služeb. Modernizací stravovacího provozu škola získala hodnotné prostory a vybavení umožňující zdravější přípravu pokrmů. Aktuálně využívá stravování 88 % žáků. Efektivní je dlouhodobé zapojení školy do potravinových projektů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným jmenovatelem sledované výuky byla vstřícná pracovní atmosféra. Jednotlivé hodiny byly svědomitě připravené. V podmínkách malých třídních kolektivů bylo patrné, že učitelé mají přehled o individuálních potřebách žáků a respektují jejich osobnost. Diferenciace výuky s nabídkou úloh různé kognitivní náročnosti zaměřená na cílenou podporu nadaných žáků však nebyla zaznamenána. Žáci většinou dodržovali nastavená pravidla a plnili uložené úkoly. Jejich postoje byly často rozvíjeny ve sledovaných hodinách na prvním stupni, na druhém jen ojediněle. Při výuce učitelé v hojné míře využívali názorné pomůcky, interaktivní tabule a tablety. Systematický rozvoj digitálních kompetencí žáků byl kromě předmětu informatika zaznamenán spíše jen výjimečně. Příkladná byla v tomto směru např. práce s vyhledáváním a kritickou analýzou informací ve sledované hodině českého jazyka v devátém ročníku.

Hospitované hodiny na prvním stupni se vyznačovaly pestrým využitím různých metod a forem práce, které umožňovaly individuální přístup a zohledňovaly vzdělávací potřeby žáků. Promyšlené a vyvážené střídání aktivit s využitím relaxačních prvků a cíleně směřovaná pochvala je podněcovaly k pozorné a aktivní práci a posilovala jejich důvěru ve vlastní schopnosti. Učitelé vedli žáky k logickému myšlení, utváření vlastního názoru a samostatnému mluvenému projevu. Poskytovali jim zpětnou vazbu a v případě potřeby i radu a pomoc. Respektovali individuální pracovní tempo, pro rychlejší žáky měli připravené další úlohy. Při osvojování učiva byly často efektivně využívány mezipředmětové vztahy či souvislosti s běžnými reálnými situacemi. Průběžné hodnocení, povzbuzení a pochvala byly samozřejmostí, často se objevilo i formativní hodnocení a sebereflexe žáků. Pro vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření byla přínosem spolupráce učitelky s asistentkou pedagoga, případně se školní asistentkou.

Na druhém stupni se sledované hodiny lišily v míře využití různých forem a metod práce. V tomto směru byla pestrá především sledovaná výuka českého jazyka a cizích jazyků. Promyšlené, logicky strukturované hodiny a jejich dynamický průběh přirozeně aktivizovaly

žáky, kteří i prostřednictvím didaktických her rozvíjeli své komunikační dovednosti. Cíleně byl podporován verbální projev žáka před třídou. Veškerá komunikace v hodinách angličtiny probíhala v cílovém jazyce. V hodinách českého jazyka ve vyšších ročnících byla patrná intenzivní příprava žáků zaměřená na úspěšné zvládnutí jednotné přijímací zkoušky. V ostatních hodinách převažovala kvalitní frontální výuka, při které učitelé udržovali s žáky kontakt prostřednictvím průběžných otázek. Výklad byl často doplňován samostatnou prací žáků, občas učitelé zařazovali i skupinovou a jen výjimečně párovou výuku. Často byly využívány vhodně připravené pracovní listy, atraktivitu hodin a motivaci žáků zvyšovalo např. použití tabletů pro realizaci kvízů s tematikou probíraného učiva. Učitelé kladli na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky. V převážné většině navštívených hodin byl v závěru věnován dostatečný prostor shrnutí učiva a zhodnocení dosažení vzdělávacích cílů. Sebereflexe prováděná samotnými žáky se objevovala jen minimálně.

Ve sledovaném zájmovém vzdělávání ve školní družině vhodně tematicky navazovala na základní vzdělávání aktivita zaměřená na problematiku zdravého a nezdravého stravování. Řízené činnosti doplňovaly individuální aktivity žáků (stolní hokej, stavebnice, didaktické hry). Žáci smysluplně trávili volný čas, rozvíjeli kreativitu, své zájmy a nadání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola zjišťuje a vyhodnocuje vzdělávací výsledky žáků průběžně i na konci jednotlivých klasifikačních období, a to na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů i pedagogické rady. Využívá k tomu běžné interní diagnostické nástroje a postupy. Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích jejich vzdělávání informováni na pravidelných třídních schůzkách a průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky (v případě žáků prvních ročníků prostřednictvím informačních sešitů).

Úspěšnost žáků školy na konci druhého pololetí byla v posledních dvou školních letech vysoká. S vyznamenáním prospělo v průměru celkem 63 % žáků, z toho na druhém stupni 42 %. Ve stejném období neprospěl pouze jeden žák. Potenciál externího hodnocení a širšího srovnání s ostatními školami je velmi dobře využíván především v oblasti školního klimatu a hodnocení vztahů mezi všemi aktéry vzdělávání (např. Mapa školy), méně pro analýzu konkrétních vzdělávacích výsledků a interního hodnocení žáků na úrovni jednotlivých předmětů a školy.

Pomoc žákům s rizikem školního neúspěchu spočívá především v nabídce individuálních konzultací a doučování. Preventivní tým se také zabývá analýzou a řešením ojedinělých případů rizikového chování žáků, v případě potřeby využívá spolupráce s externími odborníky.

Škola podporuje zejména sportovně talentované žáky, a to nejen prostřednictvím vlastních zájmových útvarů a účastí na sportovních soutěžích, nýbrž také příkladnou spoluprací se sportovními oddíly (zejména sjezdové lyžování). Umožňuje tak v zájmu žáků skloubit potřeby základního vzdělávání a výkonnostního sportu. Vzhledem ke své velikosti má škola omezené možnosti nabídky volitelných nebo nepovinných předmětů. Rozvoj specifických zájmů žáků podporují kulturní akce a aktivity projektového charakteru, které jsou čtené zejména v oblasti prevence nebo environmentální výchovy. Pozitivem je jejich pravidelné vyhodnocování a sledování efektivity pro vzdělávání. Žáci mohou své zájmy rozvíjet i v rámci zájmového vzdělávání ve školní družině. Podpora zapojení nadaných žáků do vědomostních soutěží a předmětových olympiád není dosud na úrovni školy systematicky nastavena, odvíjí se spíše od iniciativy a motivační schopnosti jednotlivých vyučujících. Inspirací pro ostatní učitele může být účast žáků školy v biologické nebo chemické

olympiádě (postup do krajského kola). Jazykové vzdělávání a rozvoj komunikačních dovedností žáků škola efektivně podporuje rovněž zahraničními poznávacími zájezdy.

Zvýšené nároky na učitele, žáky i jejich zákonné zástupce klade vysoký počet zameškaných hodin. Průměrná absence se v posledních dvou školních letech pohybovala okolo 200 hodin na žáka a školní rok. Příčinou jsou organizované sportovní aktivity žáků (sjezdových lyžařů). Škola přijímá opatření k minimalizaci dopadů zameškané výuky (doučování, „domácí“ příprava či nabídka online konzultací v průběhu sportovních soustředění). Neomluvená absence žáků byla ve sledovaném období minimální. Příčiny absence jednotlivých žáků sledují a vyhodnocují třídní učitelé. Systematická analýza sloužící ke včasnému odhalení případných problémů nebyla dosud na úrovni školy nastavena.

Významnou zpětnou vazbu pro vlastní hodnocení v oblasti vzdělávacích výsledků poskytuje škole míra úspěšnosti žáků v přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání. Přijatá opatření a systematická příprava žáků se odráží v jejich celkově velmi dobrých výsledcích u jednotné přijímací zkoušky. V posledních dvou školních letech pokračovalo v gymnaziálním studiu v průměru 24 % a v některém z maturitních oborů středního odborného vzdělávání 45 % absolventů školy. Do prvních ročníků víceletých gymnázií odešli v tomto období pouze jednotlivci, kteří však s ohledem na velikost školy představují v průměru nezanedbatelných 9 % žáků daného ročníku.

Závěry

Vývoj školy

- V rámci přirozené obměny pedagogického sboru se škole daří získávat odborně kvalifikované učitele.
- Modernizace školní jídelny se pozitivně odráží v kvalitě školního stravování.

Silné stránky

Základní škola

- Škola příkladnou spoluprací s místními sportovními oddíly podporuje sportovní činnost žáků. (1.5)
- Sledovaná výuka cizích jazyků a českého jazyka byla na výborné úrovni. (4.2)
- Systematická příprava žáků školy se promítá do jejich vysoké úspěšnosti u jednotné přijímací zkoušky. (5.2)

Školní družina

- Pedagogové zájmového vzdělávání podporují sebepojetí a sebevědomí každého žáka, pozitivní vztahy mezi žáky, učí je vzájemně spolupracovat a respektovat druhé. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Přes celkově dobré materiální podmínky škoje citelně schází odborná učebna pro výuku přírodovědných předmětů a sportoviště vhodné pro atletické disciplíny. (2.4)
- Diferenciace učiva a systematická podpora nadaných žáků nebyla ve sledované výuce zaznamenána. (4.3)
- Dosud se nedaří motivovat žáky k účasti v předmětových soutěžích a olympiádách napříč širším spektrem předmětů. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Systematicky nastavit rozvoj digitálních kompetencí žáků napříč předměty.
- Cíleně vést žáky k vlastnímu hodnocení i na druhém stupni.
- Předmětové komise využívat jako platformu pro vzájemnou metodickou podporu učitelů i na druhém stupni.
- Na úrovni školy nastavit systematickou analýzu příčin absence žáků sloužící ke včasnému podchycení případných problémů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ZŠ ze dne 22. 9. 2009, s platností a účinností od 1. 10. 2009 včetně dodatků
2. Potvrzení ve funkci ředitelky školy ze dne 2. 5. 2018, čj. MuH 330/2018
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení <http://rejstrik.msmt.cz> (ZŠ, školní družina, školní jídelna) ke dni 16. 1. 2024
4. Strategický plán rozvoje školy – koncepční záměry a úkoly v období 2021-2025
5. Hospitační záznamy vedené od školního roku 2022/2023 (vzorek)
6. Hodnotící zprávy ke školním projektům (vzorek)
7. Mapa školy 2022/2023 – individuální zpráva
8. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
9. Školní řád ze dne 22. 12. 2022, s účinností od 23. 2. 2023

10. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Dr. H. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace – verze č. 2, s platností od 1. 9. 2023
11. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek) dle stavu k datu inspekce
12. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2023/2024 k datu inspekce
13. Školní matrika (vzorek) dle stavu ke dni inspekce
14. Souhrnná dokumentace k hodnocení poradenských služeb
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný k datu inspekce
17. Souhrnná dokumentace vztahující se k zájmovému vzdělávání ve ŠD
18. Souhrnná dokumentace k hodnocení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
19. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy
20. Souhrnná dokumentace ke zhodnocení školního stravování
21. Zápisy z pedagogické rady vedené k datu inspekce (vzorek)
22. Webové stránky školy na adrese <https://www.skola-harrachov.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jirí Machačný, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jitka Šafaříková, školní inspektorka

Ing. Jana Kočí, školní inspektorka

Mgr. Dagmar Lexová, školní inspektorka

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

8. 2. 2024